

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

РІШЕННЯ

про результати заслуховування керівництва Бюро економічної безпеки України щодо стану виконання покладених на нього завдань у сфері протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки

20 лютого 2023 року
протокол № 129

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики та Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності 3 жовтня 2022 року на спільному засіданні (далі – спільне засідання Комітетів), проведеному в режимі відеоконференції, заслухали керівництво Бюро економічної безпеки України щодо стану виконання покладених на нього завдань у сфері протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки.

До участі у спільному засіданні Комітетів в режимі відеоконференції листом Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики та Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності від 06.09.2022 № 20д9/5-2022/149044 був запрошений Директор Бюро економічної безпеки України Мельник В.І.

Зазначеним листом також було надіслано Бюро економічної безпеки України перелік питань для надання пояснень та інформації щодо результатів виконання покладених на Бюро економічної безпеки України функцій та завдань за весь період його діяльності, починаючи з 24 листопада 2021 року. Проте Бюро економічної безпеки України до початку спільного засідання Комітетів не було надано письмових відповідей на поставлені у листі Комітетів питання.

На спільному засіданні Комітетів у своєму вступному слові Голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцев Д.О. звернув увагу народних депутатів – членів Комітетів та керівництва Бюро економічної безпеки України на порушення Директором Бюро економічної безпеки України вимог статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» в частині невиконання Директором Бюро економічної безпеки України обов'язку щодо щорічного звітування перед Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України про діяльність Бюро економічної безпеки України за попередній календарний рік.

Директором Бюро економічної безпеки України у своїй доповіді на початку спільного засідання Комітетів були зазначені основні результати діяльності Бюро економічної безпеки України, звернута увага народних депутатів – членів Комітетів на причини, які перешкоджають сталій та оперативній роботі Бюро економічної безпеки України, зокрема, на низький рівень фінансування Бюро економічної безпеки України, недосконалість законодавства, відсутність доступу до баз даних державних органів.

У відповідь на зауваження Голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцева Д.О. щодо відсутності Звіту про діяльність Бюро економічної безпеки України за 2021 рік, Директором Бюро економічної безпеки України були надані пояснення, що Звіт про діяльність Бюро економічної безпеки України у 2022 році за попередній календарний рік не був підготовлений та поданий на розгляд Верховній Раді України, у зв'язку з тим, що Бюро економічної безпеки України створене у 2021 році і на дату, визначену статтею 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», не пропрацювало повний календарний рік.

За результатами обговорення зазначеного питання народні депутати – члени Комітетів звернули увагу керівництва Бюро економічної безпеки України на те, що наведені Директором Бюро економічної безпеки України обставини не є поважними для невиконання прямої норми Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», що свідчить про невиконання Директором Бюро економічної безпеки України його повноважень, передбачених пунктом 19 частини першої статті 17 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України».

Під час запитань-відповідей від народних депутатів – членів Комітетів до Директора Бюро економічної безпеки України були порушені питання, які стосувалися аналітичної та правоохоронної складової діяльності Бюро економічної безпеки України, кадрової політики та інші.

Зокрема, на спільному засіданні Комітетів народними депутатами – членами Комітетів керівництву Бюро економічної безпеки України неодноразово ставилося питання щодо суми коштів, сплачених на користь держави як відшкодування шкоди, завданої кримінальними правопорушеннями, віднесеними законом до підслідності Бюро економічної безпеки України. Так, народними депутатами – членами Комітетів було зазначено, що у своїй доповіді Директор Бюро економічної безпеки України вказав, що з початку 2022 року в ході розслідування кримінальних проваджень детективами Бюро економічної безпеки України було відшкодовано завданих державі збитків на суму понад 3,1 млрд гривень. При цьому за даними Офісу Генерального прокурора (Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за січень-серпень 2022 року) Бюро економічної безпеки України відшкодовано збитків на 0 гривень.

На поставлене питання щодо того, чим обумовлена різниця між зазначеними даними, керівництвом Бюро економічної безпеки України на спільному засіданні Комітетів не було надано обґрунтованої відповіді, однак Директором Бюро

економічної безпеки України Мельником В.І. було озвучено, що документи, які підтверджують суми відшкодованих державі збитків, будуть надані народним депутатам – членам Комітетів після завершення спільного засідання Комітетів.

В інформаційних матеріалах, надісланих Бюро економічної безпеки України після проведення спільного засідання Комітетів, на порушене питання Бюро економічної безпеки України поінформувало про причини відмінностей між даними звітів 1-СЛ та Єдиного звіту про кримінальні правопорушення, які полягають у різних цілях та підходах їх формування. Один звіт обліковує виключно результати слідчої роботи по розслідуванню кримінальних правопорушень, незалежно від дати початку слідства, а інший звіт обліковує кримінальні правопорушення, зареєстровані в певний період, зокрема у поточному році. Тобто, обидва звіти є вірними і правдивими, лише цілі і концепція їх формування різні.

Також, народний депутат України Павлюк М.В. звернув увагу на отриману ним від Бюро економічної безпеки України відповідь на депутатський запит, з формулюванням «у кримінальних провадженнях, що перебувають у залишку, забезпечено відшкодування збитків до державного бюджету України орієнтовано на суму 3,1 млрд грн», і попросив Директора Бюро економічної безпеки України Мельника В.І. пояснити можливість відшкодування збитків у кримінальному провадженні, яке ще розслідується, а також поставив під сумнів доречність використання приблизних цифр, у той час, як сума коштів, яка надійшла до бюджету, має бути точною.

У відповіді на ці питання Директором Бюро економічної безпеки України Мельником В.І. було повідомлено, що всі документи є, вони будуть підготовлені та спрямовані до Комітетів, а сума є приблизною через те, що у деяких кримінальних провадженнях детективи чекають висновок експертизи, яка може чи зменшити чи збільшити збитки, що призведе до зміни суми. Таким чином, він ухилився від відповіді про відшкодування і повідомив про можливу зміну суми збитків, а не відшкодування, у кримінальному провадженні.

Вже після спільного засідання Комітетів листом Бюро економічної безпеки України від 05.10.2022 № 1/3/0/12599-22 було надано копії ухвал суду про накладення арешту та ухвали суду про передачу майна в управління Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Однак при цьому документів, що підтверджують суми коштів, сплачених на користь держави як відшкодування шкоди, завданої кримінальними правопорушеннями, віднесеними законом до підслідності Бюро економічної безпеки України, у листах Бюро економічної безпеки України, що надійшли після спільного засідання Комітетів, Бюро економічної безпеки України не було надано, що може свідчити про спроби маніпулювання даними.

На спільному засіданні Комітетів народними депутатами – членами Комітетів керівництву Бюро економічної безпеки України неодноразово

ставилося питання щодо кількості аналітичних продуктів та інформаційних документів, створених Бюро економічної безпеки України за 2022 рік.

В інформаційних матеріалах, надісланих Бюро економічної безпеки України після проведення спільного засідання, на порушене питання Бюро економічної безпеки України поінформувало, що кількість аналітичних продуктів, складених у Бюро економічної безпеки України, становить 162 на загальну суму 8,6 млрд гривень. Кількість аналітичних продуктів, створених за ініціативою аналітиків, становить 77 документів, а за ініціативою детективів – 66.

Кількість інформаційних документів, підготовлених Бюро економічної безпеки України, становить 228 документів, зокрема 115 аналітичних довідок щодо правопорушень у сфері економічної безпеки держави на загальну суму 7,2 млрд гривень та 113 інформаційних довідок за результатами розгляду запитів детективів, заяв і повідомлень про вчинення кримінальних правопорушень, узагальнених матеріалів та актів перевірок контролюючих органів, за результатами аналізу в тендерних закупівель тощо.

Проте кількість розпочатих кримінальних проваджень за створеними аналітиками Бюро економічної безпеки України аналітичними продуктами становить лише 35. Окрім того, ще 16 кримінальних проваджень було розпочато за підготовленими аналітиками Бюро економічної безпеки України інформаційними документами.

Поряд із цим, народними депутатами – членами Комітетів було наголошено на якості виконання Бюро економічної безпеки України аналітичної функції. Зокрема, народний депутат України Мотовиловець А.В. навів приклад запиту, підготовленого Бюро економічної безпеки України, який містить 21 питання щодо інформації за 7 років і який було розіслано до 66 суб'єктів господарювання. Проте 80% запитуваної інформації містилося у відкритому доступі у системі Prozorro та Prozorro.Sale, держателями яких є два державні підприємства відповідно – Державне підприємство «Прозорро» та Державне підприємство «Прозорро.Продажі».

Після спільного засідання Комітетів від Державної податкової служби України (далі – ДПС) було також отримано інформацію, що за 2022 рік ДПС до Бюро було скеровано 309 висновків аналітичних досліджень на суму легалізованих доходів 78,9 млрд грн та на суму несплачених податків 11,7 млрд грн складених на підставі постанов про залучення спеціалістів чи листів про проведення досліджень. Вказане свідчить, що, попри наявність власних аналітичних підрозділів, Бюро продовжує активно користуватися для здійснення аналізу можливостями інших державних органів.

Наведене свідчить про те, що Бюро економічної безпеки України, яке створювалося передусім як аналітичний орган, демонструє неприпустимо слабку роботу аналітиків і детективів.

На запитання народних депутатів – членів Комітетів щодо стану здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування у межах

передбаченої законом підслідності Бюро економічної безпеки України, керівництво Бюро економічної безпеки України поінформувало, що у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану конкурсні процедури з прийняття гласних та негласних штатних працівників скасовано, що ускладнило оперативний набір працівників у відповідні підрозділи. Наразі в Бюро економічної безпеки України підготовлено інструкцію щодо організації оперативно-розшукової діяльності та конфіденційного співробітництва, яка перебуває в Офісі Генерального прокурора на погодженні. У зв'язку з чим, працівниками Бюро економічної безпеки України не заводились оперативно-розшукові справи, однак проводяться заходи з отримання інформації, що становить оперативний інтерес, яка в подальшому використовується в якості доказової бази, а також як приводи та підстави для підготовки аналітичних продуктів, внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та використання як доказової бази у кримінальних провадженнях, досудове розслідування у яких триває.

Але проведення заходів з отримання інформації, що становить оперативний інтерес, не є джерелом доказів у розумінні Кримінального процесуального кодексу України та не передбачено діючим законодавством, у тому числі Законом України «Про Бюро економічної безпеки України», і є власною ініціативою співробітників Бюро, яка перебуває поза межами правового поля.

Окремо було порушено питання щодо кількості направлених до суду обвинувальних актів. Зокрема, народними депутатами – членами Комітетів було зазначено, що за інформацією, наведеною у доповіді Директора Бюро економічної безпеки Мельника В.І., у провадженні детективів Бюро економічної безпеки України перебуває 503 кримінальних провадження, однак за весь період діяльності Бюро економічної безпеки України до суду було направлено лише 8 обвинувальних актів, що викликає питання щодо ефективності роботи детективів Бюро економічної безпеки України.

Керівництво Бюро економічної безпеки України не надало чітких пояснень з приводу порушеного питання. Разом з тим, в інформаційних матеріалах, надісланих Бюро економічної безпеки України після проведення спільного засідання Комітетів, Бюро економічної безпеки України поінформувало, що в умовах воєнного стану правоохоронні та інші державні органи переорієнтували основні зусилля на більш важливі напрями діяльності. В тому числі і робота Бюро економічної безпеки України була переорієнтована на пріоритетні у воєнний час напрями, а саме на питання правомірності використання бюджетних коштів, використання гуманітарної допомоги, розшук, арешт, передачу та стягнення у дохід держави активів, бенефіціарами яких є фізичні/юридичні особи російської федерації та республіки білорусь. Проте Бюро економічної безпеки України прикладає максимальних зусиль з метою ефективного розслідування кримінальних правопорушень, віднесених законом до підслідності Бюро економічної безпеки України, та притягнення до відповідальності винних осіб.

У підсумку обговорення народними депутатами – членами Комітетів зазначено, що наведена статистика виглядає вкрай низьким результатом роботи

Бюро економічної безпеки України, як для справжньої боротьби із порушниками законодавства. Низький показник питомої ваги проваджень, у межах яких направлено обвинувальні акти до суду, може свідчити про неналежну якість та оперативність досудового розслідування, і як наслідок до затягування розслідування і подальшої відсутності процесуальної перспективи.

Після спільного засідання Комітетів виявлено, що згідно з даними Офісу Генерального прокурора у Бюро економічної безпеки України за весь 2022 рік обліковувалося 664 кримінальних проваджень. З них лише у 56 – було повідомлено особам про підозру і лише 15 – направлено до суду, з яких 12 – із обвинувальним актом і 3 – із клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності. Це свідчить, що після спільного засідання Комітетів результати розслідувань кримінальних проваджень не покращилися.

Крім того, згідно з наданою Офісом Генерального прокурора та Бюро економічної безпеки України інформації із Державної служби фінансового моніторингу отримано 145 узагальнених матеріалів, за результатами розгляду яких зареєстровано лише 11 кримінальних проваджень, 43 – приєднано до вже зареєстрованих кримінальних проваджень, 4 – скеровано до інших правоохоронних органів, 87 – всупереч ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України та п. 61 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» перебувають на розгляді.

Народні депутати – члени Комітетів окремо зупинилися на питанні незаконного тютюнового бізнесу у місті Жовті Води. За даними народних депутатів – членів Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики сума збитків, спричинених такою незаконною діяльністю, у 2021 році склала 6,5 млрд. гривень. На запитання народних депутатів – членів Комітетів щодо вжитих Бюро економічної безпеки України заходів для припинення такої незаконної діяльності, Директором Бюро економічної безпеки України було зазначено, що завдяки спільній роботі Державної податкової служби України та Служби безпеки України робота фабрики зупинена, але Офісом Генерального прокурора не було визначено це кримінальне провадження за Бюро економічної безпеки України.

На запитання Голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцева Д.О. щодо ситуації навколо нелегального виробництва тютюнової продукції в м. Одеса, Директором Бюро економічної безпеки України було зазначено, що на підприємстві, на якому відбувалося нелегальне виробництво тютюнової продукції, проведено обшук, вилучено 1,2 млн пачок тютюнових виробів та 3 лінії по виробництву такої продукції, підприємство не працює.

Народні депутати – члени Комітетів порушили питання стихійної торгівлі тютюновими виробами без маркування марками акцизного податку, яке залишається не вирішеним. Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Железняк Я.І. на конкретних

прикладів навіть факти торгівлі контрафактними тютюновими виробами. При цьому на фоні зростання надходжень від акцизного податку, сплата якого забезпечується сумлінними платниками навіть в умовах воєнного стану, озвучені на засіданні факти незаконного виробництва та стихійної торгівлі тютюновою продукцією красномовно свідчать про неналежну організацію роботи з нелегальним ринком підакцизних товарів саме з боку Бюро економічної безпеки України, яке жодних дій для системного вирішення цього питання не вживає.

На підставі зазначеного народними депутатами – членами Комітетів за результатом отриманих від Директора Бюро економічної безпеки України пояснень зроблено висновок, що Бюро економічної безпеки України провалена робота по боротьбі з нелегальним ринком тютюновими виробами.

Після спільного засідання Комітетів було також отримано інформацію щодо експертних оцінок втрат для бюджетів тільки по ключовим порушенням у сфері обігу підакцизних товарів, підслідним Бюро економічної безпеки України, які на рік складають: алкоголь – 10 – 12 млрд грн, гральний бізнес – до 10 млрд грн, тютюнові вироби – 20,5 млрд грн, пальне – 20 млрд грн.

Народними депутатами – членами Комітетів окремо порушено питання підстав залучення співробітників Бюро економічної безпеки України до митного оформлення експортованої продукції. Головою Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцевим Д.О. дано доручення першому заступнику Голови Державної митної служби України Шуцькому О.Г. та Директору Бюро економічної безпеки України Мельнику В.І. перевірити озвучену на спільному засіданні Комітетів інформацію, та окремо доповісти народним депутатам – членам Комітетів щодо порушеного питання.

Щодо кількості інформаційних і довідкових систем (баз даних) органів державної влади, до яких Бюро економічної безпеки України отримало доступ на підставі частини третьої статті 7 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», керівництвом Бюро економічної безпеки України поінформовано, що Державна митна служба України надала доступ до ЄАІС Держмитслужби, АСМО «Інспектор»; Державна податкова служба України надала доступ до ІКС «Єдине вікно подання електронної звітності», ІКС «Податковий блок»; Державна казначейська служба України надала віддалений доступ до АС «Є-Казна». Зокрема, керівництвом Бюро економічної безпеки України було зазначено, що Державною податковою службою України було надано лише 10 робочих місць доступу для співробітників Бюро економічної безпеки України, що є недостатнім для ефективної роботи Бюро економічної безпеки України. Надана інформація була спростована керівництвом Державної податкової служби України (Каленіченко Н.Г.), оскільки до баз даних Державної податкової служби України надано доступ 21 користувачу Бюро економічної безпеки України, частина з яких з дати надання доступу ще жодного разу не користувалася наданим доступом. Окрім того, саме з боку Бюро економічної безпеки України не забезпечено технічної можливості (наявності серверів) для

здійснення обміну інформацією на рівні АРІ, як це здійснюється іншими правоохоронними органами.

В частині кадрової політики Бюро економічної безпеки України народними депутатами – членами Комітетів порушено низку питань, на які Директором Бюро економічної безпеки України також не надано чітких відповідей. Зокрема, фактична чисельність працівників Бюро економічної безпеки України становить 295 осіб, що складає 7,3% від штатної чисельності, що є недостатнім для забезпечення виконання усіх завдань, покладених на Бюро економічної безпеки України.

Причини такої ситуації щодо набору працівників територіальних управлінь Бюро економічної безпеки України Директор Бюро економічної безпеки України пов'язує із введенням в Україні воєнного стану, у зв'язку з чим конкурсні процедури з прийняття штатних працівників скасовано, що ускладнило оперативний набір працівників у відповідні підрозділи.

При цьому за наданою Бюро економічної безпеки України інформацією, 76% працівників Бюро економічної безпеки України є колишніми працівниками податкових та правоохоронних органів.

Народними депутатами – членами Комітетів зазначено, що наведена статистика дискредитує саму ідею реформування податкової міліції та свідчить про зрив набору працівників Бюро економічної безпеки України з боку керівництва Бюро економічної безпеки України.

Народний депутат України Бакумов О.С. зазначив, що, за наявною у нього інформацією, є факти призначення на посади керівників осіб, які не мають взагалі жодного досвіду ані у правоохоронній сфері, ані у фінансах. Це не підвищує і не стабілізує рівень довіри до Бюро економічної безпеки України.

Крім того, на спільному засіданні Комітетів Радою громадського контролю при Бюро економічної безпеки України народних депутатів – членів Комітетів було поінформовано наявність у представників Ради після проведення першого конкурсу пропозицій щодо покращення конкурсних відборів, мінімізації корупційних ризиків та збільшення їх прозорості, таких як проведення відеофіксації та онлайн-трансляції співбесід з кандидатами на посади, попередня перевірка репутації, залучення до комісії міжнародних експертів, перевірки кандидатів на контакти з російською федерацією.

Через відсутність в період з 2 грудня 2021 року по 18 липня 2022 року жодного прогресу щодо напрацювань покращення конкурсу, які були відкинуті керівництвом Бюро економічної безпеки України, 18 липня 2022 року Радою громадського контролю було прийнято рішення про тимчасове призупинення повноважень делегатів Ради громадського контролю при Бюро економічної безпеки України у конкурсних комісіях Бюро економічної безпеки України з причин не бажання керівництва Бюро економічної безпеки України врахувати пропозиції Ради громадського контролю при проведенні кадрових конкурсів.

На запитання Голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцева Д.О. щодо причин відмови з боку Бюро економічної безпеки України врахувати пропозиції Ради громадського контролю, зокрема щодо відеофіксації, керівництво Бюро економічної безпеки України не надало відповіді.

Після спільного засідання Комітетів, зважаючи на наявність повідомлень про порушення законів України посадовими, службовими особами Бюро економічної безпеки України, що становлять суспільний інтерес, у тому числі повідомлення про обставини, які загрожують економічним інтересам держави, 13.12.2022 року Верховною Радою України прийнято Постанову про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України посадовими особами Бюро економічної безпеки України, органів державної влади та інших державних органів, які здійснюють повноваження у сфері економічної безпеки, що могли призвести до зменшення надходжень до державного та місцевих бюджетів (далі – Тимчасова слідча комісія), до завдань якої, серед інших, входить розслідування можливих фактів порушень законодавства України, зловживань та/або неналежного виконання обов'язків посадовими особами Бюро економічної безпеки України.

Тимчасовою слідчою комісією надано інформацію, що конкурси на посади штатних гласних співробітників Бюро було проведено з грубим порушенням чинного законодавства за відсутності основоположних нормативно-правових актів, що встановлюють та визначають статус цих посад та таких працівників у Бюро економічної безпеки України, зокрема:

- Положення про порядок проходження служби особами, які мають спеціальні звання;
- співвідношення між рангами державних службовців та спеціальними званнями співробітників Бюро економічної безпеки України;
- Перелік посад, що підлягають заміщенню особами, які мають спеціальні звання та граничні звання на цих посадах;
- Порядок присвоєння та позбавлення спеціальних звань.

Більше того, Директором Бюро економічної безпеки України 28.10.2021 був затверджений наказ про проведення конкурсного відбору та в цей же день утворено конкурсну комісію. У цих двох наказах їх правовою підставою зазначено Регламент роботи конкурсної комісії, затверджений 23.10.2021 наказом № 6, зареєстрованим у Мін'юсті 28.10.2021 за №1392/37014 та офіційно опублікований в Офіційному віснику України 29.10.2021, тобто такий, що набрав чинності лише наступного дня 29.10.2021.

Крім того, Тимчасовою слідчою комісією надано інформацію, що велику частину призначень до Бюро економічної безпеки України було здійснено шляхом маніпулювання із конкурсним відбором. Переможці конкурсного відбору призначалися на посади і переводилися на інші посади в Бюро економічної

безпеки України. Після цього на конкурсну посаду призначався, відповідно, кандидат, який зайняв друге місце, і він знову переводився на іншу посаду в Бюро економічної безпеки України. А на конкурсну посаду в кінцевому результаті призначався тільки кандидат, який зайняв третє місце в конкурсному відборі.

Також, Тимчасова слідча комісія повідомила, що згідно наданих показань членів конкурсної комісії на посади штатних гласних співробітників Бюро, в день конкурсною комісією проводилося по 70-100 співбесід із кандидатами на посади, що не дало можливість провести конкурсний відбір належним чином. А результати психофізіологічного опитування із застосуванням поліграфа в порушення частини другої статті 24 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» були надані членам конкурсної комісії вже після проведення співбесіди.

Тимчасова слідча комісія також надала інформацію про велику кількість відмов у допуску до участі у конкурсі з формальних підстав, що перешкодило проведенню належного конкурсного відбору.

Наведені обставини свідчать про неналежне виконання Директором Бюро економічної безпеки України його повноважень, передбачених пунктами 1, 2, 6, 19 частини першої статті 17 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», що має наслідком невиконання Бюро економічної безпеки України покладених на нього завдань внаслідок неналежної організації його роботи.

Таким чином, за результатами заслуховування керівництва Бюро економічної безпеки України, Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики дійшов таких висновків:

1. Керівництвом Бюро економічної безпеки України провалено роботу щодо налагодження інформаційно-аналітичної діяльності новоствореного органу. Незважаючи на наявність усіх необхідних повноважень і доступів Бюро економічної безпеки України не забезпечило наявність серверів для налагодження обміну інформацією з іншими державними органами. Наведене свідчить про недостатнє розуміння керівництвом Бюро економічної безпеки України принципової відмінності між завданнями і цілями податкової міліції та новоствореного органу, для якого саме аналітична функція мала стати ключовою. Більш того, представлені у ході засідання приклади фактів неефективної практики щодо надіслання запитів відносно інформації, наявної у вільному доступі, свідчать про неналежний рівень аналітичного забезпечення роботи Бюро економічної безпеки України та фахової підготовки його співробітників.

2. Керівництвом Бюро економічної безпеки України не забезпечено своєчасне формування кадрового складу. За інформацією Бюро економічної безпеки України укомплектовано лише на 7,3% від штатної чисельності. При цьому 76% працівників Бюро економічної безпеки України є колишніми працівниками податкових та правоохоронних органів, що дискредитує ідею Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» та мету реформування

податкової міліції, відповідно до якої перед керівництвом новоствореного органу ставилося завдання докорінного перегляду підходів до протидії кримінальним правопорушенням, що посягають на функціонування економіки України, а не переведення колишніх працівників податкової міліції до новоствореного органу.

3. Попри той факт, що більшість працівників Бюро економічної безпеки України є колишніми працівниками податкової міліції, Бюро економічної безпеки України не забезпечує ефективну протидію кримінальним правопорушенням, що посягають на економіку держави, свідченням чого є представлені на спільному засіданні Комітетів факти нелегального виробництва та стихійної торгівлі підакцизними товарами.

4. Директором Бюро економічної безпеки України без поважних причин не забезпечено подання звіту, передбаченого частиною першою статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України».

5. Встановлено необхідність внесення змін до чинного законодавства з метою вдосконалення діяльності Бюро економічної безпеки України.

За результатами заслуховування керівництва Бюро економічної безпеки України, Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики вирішив:

1. Визнати незадовільною роботу керівника Бюро економічної безпеки України в частині:

- забезпечення виконання Бюро економічної безпеки України покладених на нього завдань у сфері протидії кримінальним правопорушенням, що посягають на функціонування економіки, як в частині аналітичної складової, так і в частині правоохоронної складової, зокрема у сфері боротьби з нелегальним виробництвом та стихійною торгівлею підакцизними товарами;

- забезпечення виконання аналітичної функції Бюро економічної безпеки України з метою виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Бюро економічної безпеки України, про що свідчить неефективна організація збору інформації та відсутність налагодженого обміну інформацією з органами державної влади;

- звітування про роботу Бюро економічної безпеки України та налагодження співпраці з Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України, свідченням чого є невиконання вимог статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» щодо обов'язку Директора Бюро економічної безпеки України в частині щорічного звітування перед Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України про діяльність Бюро економічної безпеки України за попередній календарний рік;

- формування кадрового складу Бюро економічної безпеки України та забезпечення належних умов для виконання ним покладених законом завдань і функцій.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

- витребувати звіт Директора Бюро економічної безпеки України за 2021 рік на виконання вимог частини першої статті 35 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України»;

- розглянути в межах повноважень викладені у цьому рішенні обставини та за наслідками розгляду вжити відповідні кадрові заходи з метою перезавантаження роботи Бюро економічної безпеки України.

3. Доручити Кабінету Міністрів України спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики підготувати пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства України з метою вдосконалення діяльності Бюро економічної безпеки України, які передбачатимуть, зокрема:

- реалізацію принципів діяльності Бюро економічної безпеки України, що закріплені статтею 3 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», зокрема верховенства права, відкритості та прозорості діяльності, персональної відповідальності кожного працівника тощо;

- перезавантаження керівництва Бюро економічної безпеки України шляхом проведення нового конкурсу на зайняття посад вищого керівництва Бюро економічної безпеки України за участі в конкурсній комісії міжнародних експертів (за прикладом кращих практик САП, НАБУ, НАЗК);

- повну переатестацію всіх співробітників, за виключенням адміністративного персоналу, у центральному апараті і територіальних управліннях Бюро економічної безпеки України;

- чіткий порядок проведення конкурсних відборів, атестації, проведення незалежної оцінки (аудиту) та діяльності Ради громадського контролю при Бюро економічної безпеки України.

Термін виконання – до 1 квітня 2023 р.

Голова Комітету Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової
та митної політики

Данило ГЕТМАНЦЕВ

